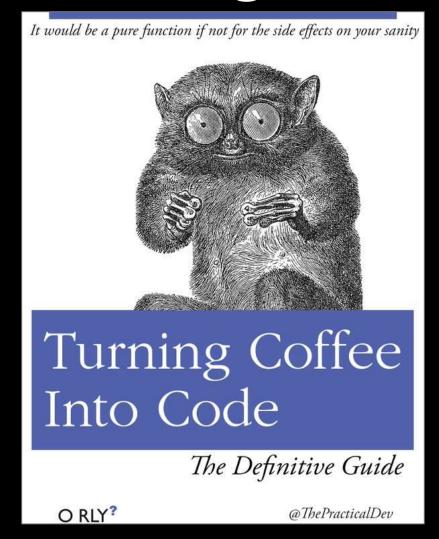
Tehnologii Web

programare Web (III) dezvoltarea aplicațiilor Web cu **PHP**

"E mediocru ucenicul care nu-și depășește maestrul."

Leonardo da Vinci

Cum folosim un server de aplicații pentru a dezvolta o aplicație Web?

Scop:

eficientizarea proceselor de dezvoltare a aplicațiilor Web de anvergură

Integrat în unul/mai multe servere Web

de asemenea, poate oferi propriul server Web sau mediu de execuție

Poate încuraja sau impune o viziune arhitecturală privind dezvoltarea de aplicații Web

situație tipică: MVC ori variații

Simplifică maniera de invocare de programe (*script*-uri) ale unei aplicații Web

generarea de conținut dinamic pe partea de server

Aspecte de interes:

limbaj(e) de programare
API-ul de bază
stocare persistentă a modelelor de date
interacțiune Web
cookie-uri și sesiuni
medii de dezvoltare + cadre de lucru, componente,...
caracteristici particulare

Limbaj(e) de programare

oferind suport pentru una sau mai multe paradigme:

imperativă obiectuală funcțională reactivă concurentă paralelă

. . .

Limbaj(e) de programare

statice – exemple: C#, Java, Rust

versus

dinamice – e.g., JavaScript, PHP, Python, Ruby

Limbaj(e) de programare

procesate prin interpretare și/sau compilare

uzual, se preferă generarea de cod intermediar: IL (*Intermediate Language*) – C#, Java, Scala,...

API de bază

contribuie la "puterea" limbajului și a serverului de aplicații (via funcții/clase predefinite)

API de bază

contribuie la "puterea" limbajului și a serverului de aplicații (via funcții/clase predefinite)

securitate, consistență, acces la resursele mediului de operare/rulare, asigurarea independenței de platformă etc.

Stocare persistentă

în baze de date relaționale - folosind SQL

Stocare persistentă

în baze de date relaționale - folosind SQL

exemple:

ADO.NET pentru ASP.NET

Java - JDBC (Java DataBase Connectivity)

PHP – funcții/module predefinite, plus biblioteci incorporate (SQLite + mysqli) sau diverse extensii

Stocare persistentă

în baze de date relaționale - folosind SQL

ORM (Object-Relational Mapping)

Go – framework-ul Xorm
Java – specificația JPA (Java Persistence API)
+ implementări: EclipseLink, Hibernate, OpenJPA,...
Node.js – biblioteca Sequelize
PHP – framework-uri: Doctrine, Propel etc.

Stocare persistentă

în baze de date relaționale – folosind SQL

Active Record utilizat în cadrul ORM

exemple:

active_record (modul Node.js), Castle Project (.NET),
DBIx::Class (Perl), Orator (Python),
Play Framework (Java, Scala), Rails (Ruby)

cursurile

viitoare

server de aplicații web

Stocare persistentă

pe baza modelelor arborescente: XML

date (semi)structurate transformări în alte formate: XPath, XSLT procesări: DOM, SAX, SimpleXML etc.

validări de date: DTD, XML Schema, RELAX,...

interogări: XQuery

Stocare persistentă

recurgând la alte paradigme non-relaționale (bazate pe grafuri și/sau cheie—valoare)

distribuite la nivel de Internet, scalabile – NoSQL github.com/erictleung/awesome-nosql nosql.mypopescu.com/kb/nosql

exemplificări:

Cassandra, CouchDB, Hadoop, MarkLogic, MongoDB, Neo4j etc.

Interacțiune Web

facilitată de controale specificate în cadrul codului-sursă rulat la nivel de server

se pot emula câmpuri din formularele HTML și/sau oferi noi controale interactive – *e.g.*, calendar, *slideshow*,...

• generare de cod procesabil la nivel de client (front-end) HTML (+JavaScript) în funcție de navigatorul Web

Interacțiune Web

exemplificări:

ASP.NET (<asp:control> - e.g., FileUpload, ListBox, Table,...) framework-ul PRADO (PHP)

formidable, form-data, forms – module Node.js

platforma Java: JSF (JavaServer Faces)

Interacțiune Web

încurajarea folosirii de machete de vizualizare (*templates*) pe baza unui procesor specific – *Web template system*

Interacțiune Web

Web template system

utilizând specificații de prezentare a conținutului (*Web template*), datele persistente (*e.g.*, preluate dintr-o bază de date) sunt folosite de un procesor (*template engine*) pentru a genera documente HTML ori alte formate

```
<div class="identity">[@firstName] [@lastName]</div>
                                                        Tux profile
<div class="location">[@location]</div>
<!-- program PHP: procesarea machetei -->
                                                         Tuxy Pinguinesscool
$profile = new Template ('templates/profile.tpl');
                                                         Romania
$profile->set ('username') = 'Tux';
$profile->set ('photoURL') = 'imgs/tux.svg';
$profile->set ('firstName') = 'Tuxy';
$profile->set ('lastName') = 'Pinguinesscool';
$profile->set ('location') = 'Romania';
                                exemplu:
            specificația de prezentare a conținutului
   (HTML template - .tpl) include nume de variabile - aici,
de forma [@variabilă] – ce vor fi înlocuite cu valorile efective
     preluate din program în urma rulării componentei
           de procesare a machetelor de vizualizare
```

<!-- macheta HTML -->

<h1 class="profile">[@username] profile</h1>

Interacțiune Web

Web template system

la nivel de server

Apache FreeMarker (Java), Blade (PHP), Haml (Ruby), Mustache (C++, JS, PHP, Python, Scala,...), Razor (.NET), Smarty (PHP), Tonic (PHP), Velocity (Java), XSLT (XML)

Interacțiune Web

Web template system

la nivel de client

disponibile pentru JavaScript:

Dust.js, EJS, Handlebars, Mustache.js,...

github.com/sorrycc/awesome-javascript#templating-engines

Interacțiune Web

transfer asincron de date via suita de tehnologii Ajax

eventual, via framework-uri/module/clase adiţionale

Suport acordat ingineriei software

stimularea folosirii unor **șabloane de proiectare**:

Container

MV*

Proxy

Configuration Parameters
Invocation Context

. . .

```
index.cshtml
Client Objects & Events
                                                                     (No Events)
       @model | IEnumerable <
           ViewBag. Title = "Home Page";
     ⊟ div id="page" style="position: relative; margin-right: 10px;">
           <div id="pageContent">
               <div id="Mission" style="width: 100%;">
  8
                   <div class="form" style="width: 100%">
                        <button onclick="">Add NEW</button>
                       @using (Html.BeginForm())
 10 E
 12
                            <div>
 13
                                <button type="submit">Edit</button>
                                @Html.DropDownList("missionId", new SelectList(Model, "Id", "Title"))
 14
 15
                            </div>
 16
 17
                       <div class="clear"></div>
 18
                   </div>
 19
                   <hr width="98%" />
 20
               </div>
 21
               <div id="Questions">
 22
               </div>
 23
           </div>
 24
      </div>
```

exemplificare: anti-șablonul Spaghetti Code uzual, specific aplicațiilor Web care "amestecă" partea de procesare cu maniera de prezentare (view) și mecanismul de acces la modelul datelor sourcemaking.com/antipatterns/spaghetti-code

Suport acordat ingineriei software

conform M. Richards, *Software Architecture Patterns*, O'Reilly, 2015 www.oreilly.com/programming/free/files/software-architecture-patterns.pdf

Exemple – inclusiv *framework*-uri

```
C++ - CppCMS, Silicon, TreeFrog, Wt
C# et al. (platforma .NET) - ASP.NET
D - Dweb, vibe.d
Dart - Aqueduct, shelf, Stream,...
Erlang / Elixir - Chicago Boss, Phoenix, N2O, Sugar
Go - Beego, Buffalo, Gin, Gorilla, Revel
Haskell - Snap, Spock, Yesod etc.
```

Exemple – inclusiv *framework*-uri

```
Java (Jakarta Enterprise Edition – ex-J2EE) – GlassFish,
JBoss, Tomcat, Payara + Apache Struts, Apache Wicket,
Grails, Spring, Vaadin
JavaScript (ECMAScript) – Node.js + Derby, Express,
Locomotive, Meteor,...
Perl – Catalyst, CGI::Application, Mojolicious
PHP – PHP
```

```
Exemple – inclusiv framework-uri

Python – Gunicorn, Tornado, uWSGI, Waitress etc.

(pe baza specificației WSGI – Python Web Server Gateway Interface)

+ Django, TurboGears, web2py
                     + Django, TurboGears, web2py
            Ruby - Passenger, Puma, Thin, Unicorn,...
                      (implementează specificația Rack)
                          + Ruby on Rails, Sinatra
              Rust - Gotham, Iron, Rocket, Rouille etc.
```

Scheme – Artanis

Exemple – inclusiv framework-uri

abordare multi-limbaj:

Vert.x

(disponibil pentru Java, JS, Groovy, Ruby, Ceylon, Scala,...)

Integrat într-o stivă de tehnologii (software stack)

suită software (servere, instrumente, utilitare,...) oferind suport pentru dezvoltarea de aplicații Web

disponibilă – uzual, în regim *open source* –
pentru o anumită platformă
(sistem de operare, server Web, server de baze de date, server de aplicații, limbaj de programare)

Integrat într-o stivă de tehnologii (software stack)

LAMP

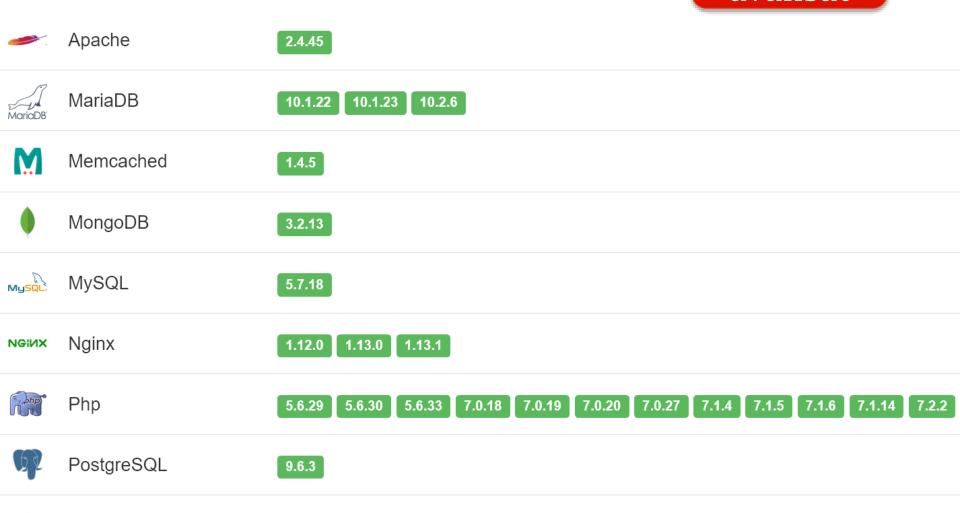
(Linux, Apache HTTP Server, MariaDB/MongoDB, Perl/PHP/Python)

alternative:

FAMP (FreeBSD), MAMP (macOS), WAMP (Windows), XAMP (multi-platformă)

www.apachefriends.org

avansat

www.wamp.net – instrumente dedicate dezvoltatorilor Web

3.0.504

Redis

server de aplicații web

Integrat într-o stivă de tehnologii (software stack)

MEAN – full stack JavaScript

(MongoDB, Express.js, Angular, Node.js)

mean.io

server de aplicații web

Integrat într-o stivă de tehnologii (software stack)

abordări complementare:

LAPP (Linux, Apache, PostgreSQL, Perl/PHP/Python)

LEMP (Linux, Nginx, MySQL/MariaDB, Perl/PHP/Python)

LLMP (Linux, Lighttpd, MySQL/MariaDB, Perl/PHP/Python)

LYCE (Linux, Yaws, CouchDB, Erlang)

LYME (Linux, Yaws, Mnesia, Erlang)

Informații esențiale despre PHP?

php

Istoric

Caracteristici importante

Limbajul de programare PHP paradigme: procedurală, obiectuală, funcțională

PHP ca platformă de dezvoltare Web interacțiune, acces la baze de date, *framework*-uri, biblioteci și instrumente, studii de caz concrete

Personal Home Page Tools (1995)

Rasmus Lerdorf

PHP 3 (1998)

dezvoltat de Zend – Zeev Suraski & Andi Gutmans

PHP 4 (2000)

suport pentru programare obiectuală

PHP 5 (2004) – varianta cea mai recentă: PHP 5.6 (2014)

noi facilități inspirate de Java

PHP 6 (actualmente abandonat)

phpng > PHP 7 (2015), PHP 7.1 (2016), PHP 7.2 (2017) strong typing, suport pentru Unicode, performanță,...

Server de aplicații Web

oferă un limbaj de programare de tip *script*, interpretat

poate fi inclus direct și în cadrul documentelor HTML

Limbajul PHP este procedural, oferind suport și pentru alte paradigme de programare (obiectuală și, mai recent, funcțională)

poate fi folosit și ca limbaj de uz general

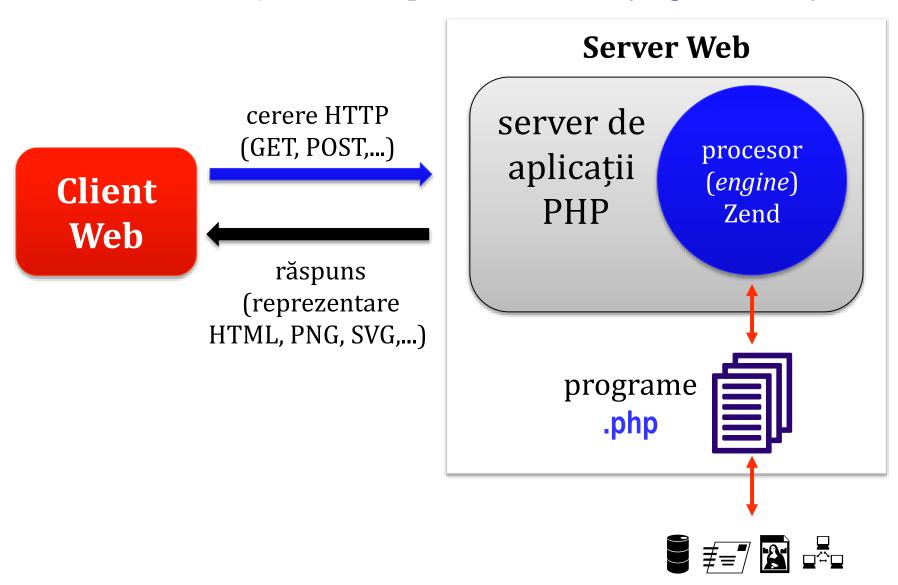
Sintaxă inspirată de C, Perl și Java - case sensitive

uzual, fișierele ce conțin cod-sursă PHP au extensia .php

Disponibil gratuit – *open source* – pentru diverse platforme (Linux, Windows, macOS, UNIX) și servere Web: Apache, IIS, NGINX,...

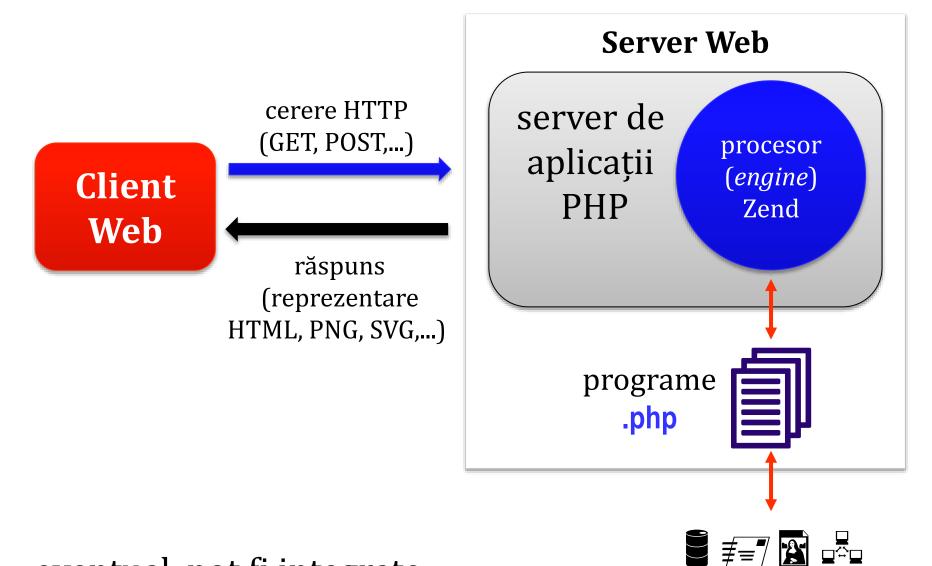
www.php.net www.zend.com

Maniera de funcționare a procesorului (engine-ului) PHP

resurse (externe)

Maniera de funcționare a procesorului (engine-ului) PHP

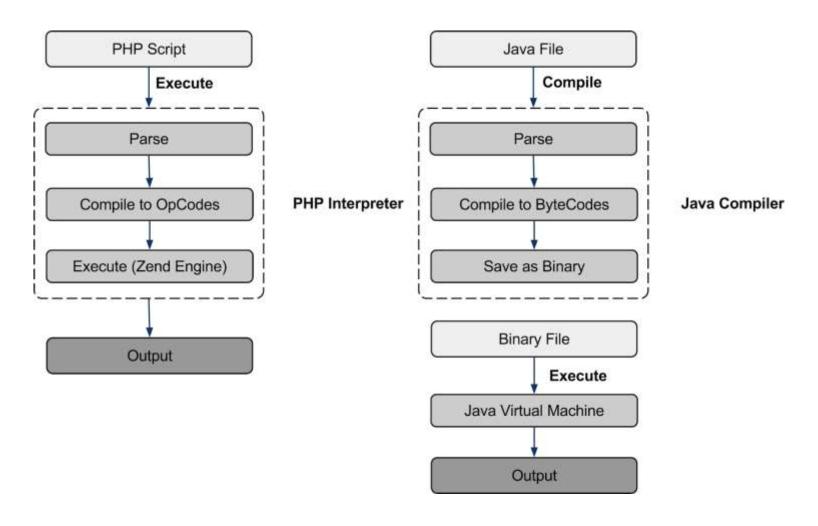

resurse (externe)

eventual, pot fi integrate diverse extensii (module)

Programul PHP e interpretat de Zend Engine 2 care generează instrucțiuni interne – *opcodes*

www.php.net/manual/en/internals2.opcodes.php www.phpinternalsbook.com/

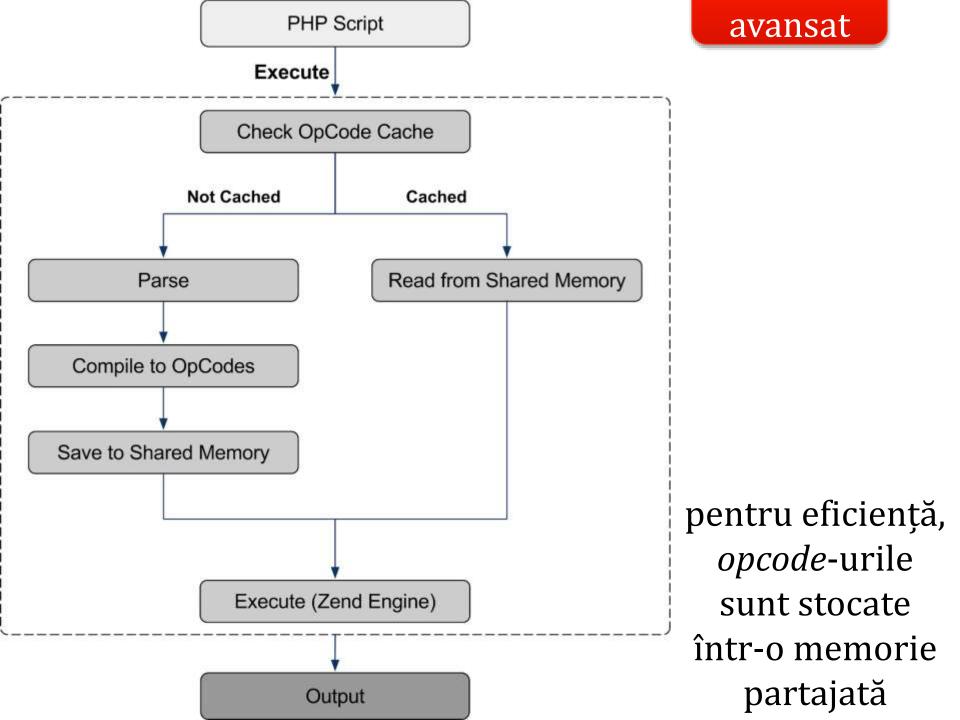
fazele importante ale interpretării programelor PHP vs. compilarea codului Java

codul PHP e interpretat de fiecare dată când trebuie rulat

```
<?php
class Greeting {
  public function sayHello ($to)
    echo "Hello $to";
$greeter = new Greeting ();
$greeter->sayHello ("World");
?>
```

convertirea codului PHP în *opcodes* tinyurl.com/zn6c53x

```
line
                                   fetch
                                                  ext
                                                          return
                                                                      operands
   3
          0
                 EXT NOP
            >
                 RECV
                                                                10
  5
                 EXT STMT
                 ADD STRING
                                                                       'Hello+'
                 ADD VAR
                                                                      ~0, !0
                                   opcodes
                 ECHO
                                                                         ~0
   6
                 EXT STMT
               > RETURN
                                                                        null
```



```
precision = 14
                     ; controlul preciziei valorilor float – detalii la php.net/precision
safe_mode = Off ; controlul procesării – de studiat php.net/safe-mode
max_execution_time = 30 ; număr maxim de secunde privind execuția unui program
memory_limit = 128M; dimensiunea maximă a memoriei alocate unui script
post_max_size = 8M ; dimensiunea maximă a datelor transmise prin metoda POST
default_mimetype = "text/html"; tipul MIME implicit transmis de un script PHP
file_uploads = On ; sunt permise upload-uri de fișiere
upload_max_filesize = 32M ; dimensiunea maximă a unui fișier preluat de la client
allow_url_fopen = On ; se permite deschiderea de fisiere specificate printr-un URL
session.use_cookies = 1 ; sesiunile Web vor recurge la cookie-uri
session.name = PHPSESSID ; numele cookie-ului referitor la sesiunea Web
; precizarea extensiilor încărcate la inițializarea serverului de aplicații
extension=php_pdo_sqlite.dll
extension=php_mysqli.dll
extension=php_soap.dll
```

diverse comportamente ale platformei PHP, inclusiv încărcarea extensiilor (biblioteci partajate .so/.dll), se pot configura via fișierul php.ini

Maniera de rulare a programelor PHP – eventual, la nivel de bloc de cod – poate fi ajustată via directiva declare

// setul de caractere folosit pentru generarea conținutului declare (encoding='ISO-8859-2');

// verificare strictă a tipurilor de date la PHP 7 declare (strict_types=1);

Pentru creșterea performanței, se poate adopta compilarea *just-in-time*

HHVM - HipHop Virtual Machine (Facebook)

cod sursă PHP ▶ *opcodes* ▶ cod mașină (*e.g.*, x86-64)

Pentru creșterea performanței, se poate adopta compilarea *just-in-time*

HHVM - HipHop Virtual Machine (Facebook)

utilizată de Baidu, Box, Etsy, Facebook, Wikipedia,...

www.hhvm.com

Interacțiunea cu utilizatorul:

preluarea valorilor câmpurilor formularelor Web

cookie-uri
sesiuni
autentificarea utilizatorului

acces la variabile globale – create "din zbor"

Facilități pentru tehnologiile Web:

prelucrare de URL-uri suport pentru HTTP – inclusiv cURL caching via memcached dezvoltare de servicii Web prin SOAP și REST

...și altele

Suport pentru acces la baze de date:

la nivel abstract

DBAL (DataBase Abstraction layer)
iODBC (Independent Open DataBase Connectivity)
PDO (PHP Data Objects)

www.phptherightway.com/#databases_abstraction_layers

Suport pentru acces la baze de date:

specific unui server de baze de date

relațional: DB2, MySQL, Oracle, PostgreSQL, SQLite,... bazat pe NoSQL – *e.g.*, MongoDB

a se parcurge www.phptherightway.com/#databases

Prelucrarea conținutului resurselor:

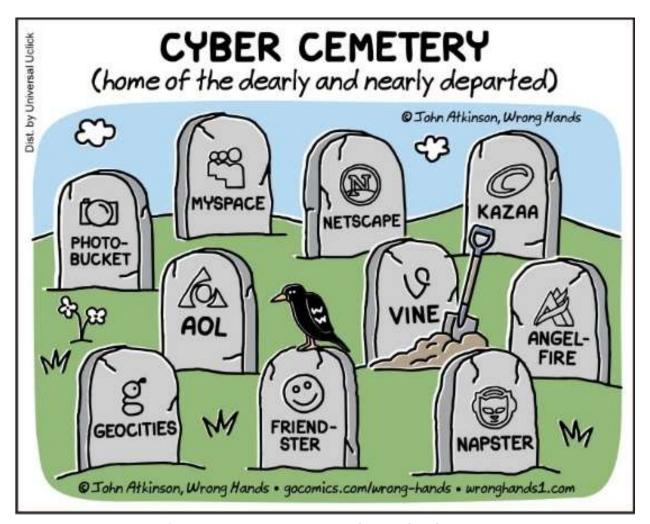
fișiere audio – via biblioteci: ktaglib, oggvorbis etc.
arhive de tip bzip2, LZF, RAR, ZIP, ZLIB
documente PDF
conținut grafic în diverse formate
fișiere în format JSON
documente XML – creare, procesare, validare etc.
cărți de credit

Suport pentru resurse de sistem + Internet:

sisteme de fișiere, inclusiv FTP procese – cu libevent, pthreads, Gearman,... răspuns la evenimente – via Event socket-uri poștă electronică – e.g., IMAP, POP3

...și multe altele

(în loc de) pauză

wronghands1.files.wordpress.com/2018/09/cyber-cemetery.jpg

PHP ca limbaj de programare procedurală

Programare procedurală
(procedural programming)

paradigmă bazată pe apeluri de proceduri (rutine, funcții) conținând o serie de pași pentru realizarea calculelor

limbajele procedurale sunt imperative, utilizând instrucțiuni (comenzi) ce modifică starea programului

exemple: FORTRAN (1954), ALGOL (1958), BASIC (1964), Pascal (1970), C (1972), Ada (1978)

boolean

TRUE sau FALSE

integer

valori întregi specificate în baza 10 sau 16 (hexa), 8 (octal), 2 (binar)

float

numere reale reprezentate uzual conform IEEE 754 (dublă precizie)

float

numere reale reprezentate uzual conform IEEE 754 (dublă precizie)

valoare specială: constanta NAN (not a number)

funcții predefinite utile: is_nan(), is_finite(), is_infinite()

string

șiruri de caractere ASCII (doar PHP 7 are suport nativ pentru Unicode)

string

șiruri de caractere ASCII (doar PHP 7 are suport nativ pentru Unicode)

ca la C, pot fi folosite caractere *escape* precum \n \r \t \e \\ \"

string

delimitatori uzuali:
"sau '

un șir nu poate avea mai mult de 2 GB

array

asociere între valori (de orice tip) și chei (de tip integer sau string)

array

nu există o distincție clară între tablouri indexate și cele asociative

un tablou poate reprezenta diverse structuri de date: listă (vector), tablou asociativ – *hash* (implementarea unei asocieri de valori – *mapping*), dicționar, colecție, stivă, coadă,...

array

```
// un tablou indexat (vector de valori)
$cadouri = array ("ceas", "prăjitură", "colier", "topor");

// un tablou asociativ – perechi (cheie, valoare)
array ("nume" => "Tux", "dimensiune" => 17, "oferta" => TRUE );

// sintaxa simplificată – începând cu PHP 5.4
["nume" => "Tux", "dimensiune" => 17, "oferta" => TRUE ];
```

object

instanță a unei clase

creat cu operatorul new

php: tipuri de date - speciale

resource

semnifică o referință la o resursă externă

exemplificări: bzip2, curl, ftp, gd, mysql link, mysql result, pdf document, printer, stream, socket, xml, zlib

o resursă e creată de funcții specifice *e.g.*, resursa de tip stream inițiată de funcția fopen() și folosită apoi de funcțiile fread(), feof(), fgets() etc.

php: tipuri de date - speciale

resource

semnifică o referință la o resursă externă

funcții predefinite:
 is_resource()
 get_resource_type()

detalii la www.php.net/manual/en/resource.php

php: tipuri de date - speciale

null

specifică valoarea NULL reprezentând o variabilă care nu are valoare

funcții utile: is_null() unset()

Variabilele au nume compuse din litere, cifre și caractere _ prefixate de simbolul \$

pot stoca valori – aparținând unui tip de date – sau referințe

www.php.net/manual/en/language.variables.php

Variabile create "din zbor" tipul de date e determinat pe baza contextului

convertirea automată a tipului (*type casting*) e similară celei de la limbajul C

```
$ani = 21; /* o variabilă de tip Integer */
$conectat = TRUE; # una de tip Boolean
$prefer["culoare"] = "gri"; // un tablou asociativ
```

Funcții predefinite utile:

var_dump()

settype()

is_bool(), is_int(), is_float(), is_array(), is_string()

is_scalar(), is_numeric()

...și altele

Vizibilitatea variabilelor (scope)

pentru a putea fi folosite în întreg programul, variabilele trebuie declarate ca fiind globale

php.net/manual/en/language.variables.scope.php

```
scor = 33;
                                      scor = 33;
function oferaScor () {
                                      function oferaScor () {
 echo "Scor curent: ".$scor;
                                        global $scor;
                                        echo "Scor curent: ".$scor;
                                        // similar cu $GLOBALS["scor"]
oferaScor();
                                      oferaScor();
Undefined variable:
                                       ► Scor curent: 33
  scor in prog.php on line 4
```

Vizibilitatea variabilelor (scope)

o variabilă poate fi declarată ca fiind statică

există doar în domeniul de vizibilitate local (e.g., în cadrul unei funcții), dar nu-și pierde valoarea atunci când execuția programului părăsește acel domeniu de vizibilitate

php: variabile predefinite

Variabile disponibile în întreg programul (superglobals)

\$GLOBALS[]

tablou asociativ ce conține referințe la toate variabilele definite global

php: variabile predefinite

```
$_SERVER[]
$_GET[]$_POST[]$_FILES[]$_REQUEST[]
             $_SESSION[]
             $php_errormsg
              $argc $argv
```

php: variabile predefinite

specifice serverului Web

```
••• $_SERVER[]
```

\$_GET[]\$_POST[]\$_FILES[]\$_REQUEST[]

date despre sesiunea Web \$_SESSION[]

cereri HTTP ale clientului

\$php_errormsg

\$argc \$argv

mesaj de eroare raportat

argumente în linia de comandă

php: constante

Specificate cu **define ()**

sunt disponibile la nivel global în program

define ("DIMENS_MIN", "15");

php: constante predefinite

Exemplificări:

```
PHP_VERSION
       PHP_OS
      PHP EOL
    PHP INT MAX
    PHP INT SIZE
DIRECTORY_SEPARATOR
        TRUE
       FALSE
        NULL
```

avansat

php: constante predefinite

Controlul manierei de raportare a erorilor:

E_ERROR erori fatale (execuția *script*-ului e oprită)

E_WARNING avertismente

E_PARSE erori de procesare a codului (*parsing*)

E_NOTICE notificări în timpul rulării

E_STRICT sugestii privind îmbunătățirea codului

E_DEPRECATED notificări despre aspecte demodate

www.php.net/manual/en/errorfunc.constants.php www.phptherightway.com/#errors_and_exceptions

php: constante predefinite

Mediul de execuție oferă acces la constante "magice" ale căror valori pot fi folosite în cadrul programului

```
__LINE__
__FILE__
__DIR__
__FUNCTION__
__CLASS__
__TRAIT__
__METHOD__
NAMESPACE
```

php: operatori

Majoritatea, similari celor din limbajul C

```
aritmetici: + - * / % ++ --
asignare a valorii: = şi => (pentru tablouri)
asignare prin referință: =&
pe biţi: & | ^ << >>
comparaţii: == === != <> !== <> <= >= ?: ?? <=>
control al raportării erorilor: @
logici: and or xor ! && ||
şiruri de caractere (concatenare) – ca la Perl: . .=
```

php: operatori

În PHP 7+, se pot folosi și noii operatori:

```
(spaceship)
compararea a două expresii (de tip scalar),
întorcând –1, 0 sau 1
```

```
echo 15.5 <=> 15.5;  // 0 (egalitate)
echo 15.5 <=> 16.5;  // -1 (mai mic)
echo 17.5 <=> 15.5;  // 1 (mai mare)
```

php: operatori

În PHP 7+, se pot folosi și noii operatori:

?? (null coalescing)

oferă valoarea primului operand dacă există și nu e NULL, altfel întoarce valoarea celui de-al doilea operand

```
// folosim ca nume de utilizator valoarea furnizată în formular // (preluată prin GET sau POST); dacă nu există, va fi 'tux' $username = $_GET['user'] ?? $_POST['user'] ?? 'tux';
```

php: structuri de control

if, switch, while, do, for, break, continue asemănătoare celor din C

```
if (!$nume) {
  echo ("Numele nu a fost furnizat...");
} else {
  echo ("Bine ai venit, " . $nume . "!\n");
}
```

php: exemplu

```
<?php
 // umplem un tablou cu valori de la 1 la 10
 for ($index = 1; $index <= 10; $index++) {
  $values[$index] = $values;
 // realizăm suma valorilor
 sum = 0;
 foreach ($values as $item)
  $sum += $item;
 /* afișăm suma obținută la ieșirea standard
   pentru a fi trimisă clientului Web */
 echo ("Sum of first 10 numbers is <strong>".
   $sum . "</strong>.");
```

Invocarea (rularea) programului PHP direct din linia de comandă:

salvăm codul într-un fișier text – values.php apelăm interpretorul PHP din linia de comandă

php values.php
Sum of first 10 numbers is 55.

Invocarea (rularea) programului PHP la nivelul serverului Web:

plasăm fișierul sursă – cu drepturi de citire și execuție

în navigator, indicăm URL-ul către program pentru a-l invoca via metoda GET a protocolului HTTP

php: structuri de control

Includerea de cod-sursă din alte fișiere (suport pentru modularizare)

include

caută fișierul sursă în directoarele predefinite specificate via include_path și-l evaluează

dacă fișierul nu există, se generează un avertisment

include_once – pentru a-l include o singură dată

php: structuri de control

Includerea de cod-sursă din alte fișiere (suport pentru modularizare)

require
caută fișierul sursă în directoarele predefinite specificate via include_path și-l evaluează
dacă fișierul nu există, se emite o eroare fatală

require_once – pentru a-l include o singură dată

php: funcții

Funcții definite de utilizator:

```
function trimiteMesaj ($exped="", $dest="", $subiect="Web") {
    // corp...
}
```

```
define ('MAX', 10);
                             // numărul maxim de valori
function patrat ($numar) { // funcția de ridicare la pătrat
 return $numar * $numar;
numar = 0;
while ($numar < MAX) {</pre>
                            // incrementăm numărul
 $numar++;
                            // e număr impar...
 if ($numar % 2)
                            // continuăm cu următoarea iterație
  continue;
 // e număr par, deci afișăm pătratul lui
 echo "$numar la pătrat este ". patrat ($numar). "\n";
} // final de while
```

php: funcții

Funcții definite de utilizator:

numele funcțiilor sunt considerate case-insensitive

parametrii pot fi dați prin referință – prefixați de &

la PHP 5.6+, numărul variabil de parametri e indicat de ...

php.net/manual/en/functions.arguments.php

```
<?php
declare (strict_types=1);
// argumentele trebuie să fie întregi, valoarea oferită trebuie să fie de tip int
function aduna (int ...$numere): int {
  sum = 0;
                                          85
  foreach ($numere as $numar) {
                                          Fatal error: Uncaught TypeError:
    $suma += $numar;
                                          Argument 1 passed to aduna() must
                                          be of the type integer, float given
  return $suma;
                                          Next TypeError: Argument 2 passed
                                          to aduna() must be of the type
                                          integer, string given
echo aduna (7, 3, 74, 1);
echo aduna (pi (), '?');
?>
```

pentru PHP 7+, se poate preciza și tipul de date pentru fiecare argument, plus valoarea întoarsă de funcție (scalar type declarations)

php: funcții

Începând cu PHP 5.3, pot fi specificate și funcții anonime ▶ programare funcțională – *e.g.*, *closures*

\$saluta ('lumea'); \$saluta ('Tuxy');

vezi www.phptherightway.com/pages/Functional-Programming.html

php: funcții predefinite

matematice & de conversie de manipulare a șirurilor de caractere de prelucrare a tablourilor de acces la resurse și de lucru cu fișiere de manipulare a bazelor de date privitoare la conexiunile de rețea criptografice pentru accesarea resurselor XML, PDF, JPEG,... specifice sistemului de operare generale

detalii la php.net/manual/en/funcref.php

php: funcții predefinite

Matematice:

```
abs(), mod(), fmod()
ceil(), floor(), round(), max(), min()
exp(), log10(), log()
pow(), sqrt()
sin(), cos(), tan(), asin(), ..., sinh(), ..., pi()
rand(), srand()
bindec(), octdec(), dechex(),..., base_convert()
is_finite(), is_infinite(), is_nan()
```

php.net/manual/en/refs.math.php

Siruri de caractere:

```
echo(), print(), printf(), sprintf() etc.
strlen(), chr(), ord(), substr(), strstr(), strpos(),...
strcmp(), strcasecmp(), strnatcmp() etc.
strcat(), str_replace(), str_ireplace(), strrev() etc.
trim(), ltrim(), rtrim()
explode(), implode(), split(), join(), strtok()
```

detalii vizând procesarea textelor: php.net/manual/en/refs.basic.text.php

Expresii regulate:

conform standardului POSIX
ereg(), ereg_replace(), split() etc.

compatibile cu cele din Perl – PCRE: www.pcre.org preg_filter(), preg_grep(), preg_match(), preg_split(),...

Tablouri:

```
array_count_values(), array_search(), array_filter(),
    array_slice(), array_chunk()
array_fill(), array_combine(), array_shift(),
    array_reverse(), array_multisort(), array_sum(),...
array_merge(), array_intersect(), array_diff()
array_keys(), array_key_exists()
array_push(), array_pop()
array_map(), array_reduce()
```

php.net/manual/en/book.array.php

```
/* filtrarea unor valori dintr-un tablou
                                                            avansat
  pe baza unei funcții specificate de programator */
function valoare_mai_mica_decat ($numar) {
  // întoarce o expresie de tip funcție
  return function ($element) use ($numar) { //closure: abordare funcțională
     return $element < $numar;
$punctaje = array (7, 8, 9, 10, 5, 3, 10, 6, 4);
// folosim funcția predefinită array_filter() asupra tabloului cu punctaje
// pentru a obține valorile mai mici decât o valoare dată (aici: 7)
$valori = array_filter ($punctaje, valoare_mai_mica_decat (7));
print_r ($valori); // obţinem: Array ( [4] => 5 [5] => 3 [7] => 6 [8] => 4 )
```

a se studia și wiki.php.net/rfc/closures

Manipulare a caracterelor:

```
ctype_digit(), ctype_xdigit(), ctype_print(),
  ctype_punct(), ctype_space(),...
ctype_alpha(), ctype_alnum(), ctype_lower(),
  ctype_upper()
```

Dată & timp:

```
getdate(), localtime(), gettimeofday(), time() etc.
date(), idate(), gmdate(),...
checkdate()
strftime(), strtotime()
```

vezi și extensiile Calendar, DateTime, HRTime

Variabile PHP:

```
empty(), isset(), unset()
strval(), print_r(), var_dump()
serialize(), unserialize()
```

Fișiere și directoare:

```
folosind tipul de date FILE – ca la limbajul C:
  fopen(), fread(), fscanf(), fgets(), fwrite(), fprintf(),
  fseek(), ftell(), feof(), fclose(), ftruncate(), fstat(),...
file(), copy(), rename(), delete(),
  move_uploaded_file(), tmpfile()
file_exists(), filesize(), filetype(), fileperms(),..., stat()
is_dir(), is_file(), is_readable(), is_writeable(),...
chdir(), mkdir(), rmdir()
disk_free_space(), disk_total_space()
```

de studiat și php.net/manual/en/refs.fileprocess.file.php

URL-uri:

```
urldecode(), urlencode(), parse_url()
base64_decode(), base64_encode()
http_build_query()
```

Prelucrarea resurselor Web (HTML, JSON):

nl2br(), htmlentities(), htmlspecialchars(), strip_tags()

get_browser(), show_source(), highlight_string(),...

json_encode(), json_decode(), json_last_error()

Suport pentru operații criptografice:

```
password hashing – funcțiile password_*()
extensii utile
CSPRNG (generare de numere pseudo-aleatoare – la PHP 7+)
Hash (funcții hash_*() – de tip digest)
OpenSSL (funcționalități ce vizează SSL/TLS)
Sodium (operații de (de)criptare avansate – cazul PHP 7.2+)
```

amănunte la php.net/manual/en/refs.crypto.php

Suport vizând conținutul grafic (raster/vectorial):

extensii preinstalate

Cairo – procesări vectoriale/raster: www.cairographics.org

EXIF – acces la meta-date JPEG

GD – prelucrări raster (GIF, JPEG, PNG): libgd.github.io

ImageMagick - procesări multi-format: www.imagemagick.org

php.net/manual/en/refs.utilspec.image.php

Alte funcții utile:

die(), eval(), exit(), sleep(), usleep(), time_sleep_until()

uniqid(), sys_getloadavg()

php_info(), php_check_syntax()

php: alte facilități

SPL (Standard PHP Library)
acces la maniere standard de prelucrare a datelor
structuri de date definite:
SplStack, SplQueue, SplHeap, SplPriorityQueue,...
iteratori:
Arraylterator, Filesystemlterator, Regexlterator etc.

www.php.net/spl www.phptherightway.com/#standard_php_library

php: alte facilități

Execuția programelor din linia de comandă PHP CLI

php.net/manual/en/features.commandline.php

avansat

php: alte facilități

PHP ca modul al unui server Web (Apache, NGINX)

e.g., pe baza modulelor proxy_fcgiși php-fpm (FastCGI Process Manager) – php-fpm.org

wiki.apache.org/httpd/php www.nginx.com/resources/wiki/start/topics/examples/phpfcgi/

php: alte facilități

PHP 5.4+ oferă un server Web incorporat

exemplu de invocare:

php -S localhost:8000 -t phpwebapp/

php.net/features.commandline.webserver

php: alte facilități

Inter-conectivitatea cu alte tehnologii/platforme

exemple: Java, JavaScript, Lua, .NET

Care-i suportul oferit de PHP pentru programarea obiectuală?

php: caracterizare

Programare obiectuală (object-oriented programming)

paradigmă bazată pe conceptul de **obiect** – incluzând **date** (atribute, proprietăți) și **cod** (metode, proceduri)

uzual, obiectele interacționează între ele și reprezintă instanțe de **clase**

exemple: Smalltalk (1972), Objective-C (1984), C++ (1985), Python (1990), Java (1995), C# (2000)

Suport pentru definirea claselor via class și de instanțiere prin operatorul new

obiectele sunt tratate similar referințelor (o variabilă de tip obiect conține o referință la un obiect și nu o copie a lui)

php.net/manual/en/oop5.intro.php detalii la php.net/language.oop5

programare obiectuală – încapsularea

```
class Student { // specificarea unei clase
// proprietăți (date-membre)
 private $an;
 private $email;
 public $nume;
// metode publice
 public function seteazaAn ($unAn) {
  $this->an = $unAn;
 public function furnizeazaAn () {
  return $this->an;
```

\$this este o pseudo-variabilă specificând o referință la obiectul curent

programare obiectuală – încapsularea

```
class Student { // specificarea unei clase
 // proprietăți (date-membre)
 private $an;
 private $email;
 public $nume;
 // metode publice
 public function seteazaAn ($unAn) {
  $this->an = $unAn;
 public function furnizeazaAn () {
  return $this->an;
```

```
// instanțierea unui obiect
$stud = new Student ();
$stud->seteazaAn (2);
$stud->nume = 'Tux';
print_r ($stud);
 Student Object
  [an:Student:private] => 2
  [nume] => Tux
  [email:Student:private] =>
```

Ca la C++, membrii – proprietăți sau metode – pot fi declarați ca fiind

publici (public) privați (private) protejați (protected)

programare obiectuală – moștenirea

```
class StudentDestept extends Student {
  private $note; // notele obţinute (proprietate)
  public function seteazaNote ($n) {
    $this->note = (array) $n;
  public function furnizeazaNote () {
    return (array) $this->note;
$altStud = new StudentDestept ();
// apel de metodă din clasa de bază
$altStud->seteazaAn (2);
// apel de metodă din clasa derivată
$altStud->seteazaNote (
 ['TW' => 10, 'IP' => 9]
```

programare obiectuală – moștenirea

```
class StudentDestept extends Student {
  private $note; // notele obţinute (proprietate)
  public function seteazaNote ($n) {
    $this->note = (array) $n;
  public function furnizeazaNote () {
    return (array) $this->note;
$altStud = new StudentDestept ();
// apel de metodă din clasa de bază
$altStud->seteazaAn (2);
// apel de metodă din clasa derivată
$altStud->seteazaNote (
 ['TW' => 10, 'IP' => 9]
```

```
print_r ($altStud);
▶ StudentDestept Object
  [note:StudentDestept:private]
    => Array
       [TW] => 10
       [IP] => 9
  [an:Student:private] => 2
  [nume] =>
  [email:Student:private] =>
```

Metode speciale:

constructorii sunt numiți __construct()

destructorii sunt denumiți __destruct()

Accesarea proprietăților/metodelor statice, constante sau suprascrise

::

scope resolution operator (Paamayim Nekudotayim)

www.php.net/manual/en/language.oop5.paamayim-nekudotayim.php

Accesarea proprietăților/metodelor statice, constante sau suprascrise

::

self – clasa curentăparent – clasa părinte

Proprietățile sau metodele declarate cu **static** pot fi accesate fără a fi nevoie de instanțierea clasei

pentru exemple, a se parcurge www.php.net/manual/en/language.oop5.static.php

Se permit clase/metode abstracte declarate cu abstract

clasele abstracte nu pot fi instanțiate

orice clasă având măcar o metodă abstractă este considerată abstractă

metodele abstracte trebuie implementate în clasa copil (specificată cu **extends**) a clasei abstracte

php: interfețe

Specificarea metodelor ce vor fi ulterior implementate de o clasă (ca la Java)

```
// interfaţa privind o machetă de vizualizare (template)
interface iMacheta {
    // setează o variabilă ce va fi substituită
    // cu valoarea ei în cadrul machetei
    public function setVar ($nume, $var);
    // furnizează reprezentarea machetei
    public function oferaReprez ($macheta);
}
```

amănunte la php.net/manual/en/language.oop5.interfaces.php

```
// clasa implementând interfața
class Macheta implements iMacheta {
   // tablou asociativ cu variabilele ce trebuie înlocuite cu valorile lor
  private $variabile = array ();
  public function setVar ($nume, $var) {
     $this->variabile[$nume] = $var;
  public function oferaReprez ($macheta) {
    foreach ($this->variabile as $nume => $val) {
       // substituim în machetă numele variabilelor cu valorile lor
       $macheta = str_replace ('{' . $nume . '}', $val, $macheta);
     return $macheta;
```

aspecte mai avansate: www.phptherightway.com/#templating

php: interfețe & clase predefinite

Traversable
Iterator
IteratorAggregate
Throwable
ArrayAccess
Serializable
Closure
Generator

php: interfețe & clase predefinite

```
// exemplificare: interfaţa Iterator
Iterator extends Traversable {
 // metode ce trebuie scrise de programator
 // în clasa ce implementează interfața
 abstract public mixed current (void)
 abstract public scalar key (void)
 abstract public void next (void)
 abstract public void rewind (void)
 abstract public boolean valid (void)
```

php: introspecție

Acces la informații vizând o clasă:

un program PHP poate obține date referitoare la clase, interfețe, funcții, metode, extensii – reverse engineering

ReflectionClass implements Reflector

php.net/manual/en/book.reflection.php

php: introspecție

▶ Clasa StudentDestept extinde ReflectionClass::__set_state(array('name' => 'Student',)) și e declarată în fișierul /home/profs/busaco/html/php/introspect.php.

php: trăsături de clasă (traits)

Trait

concept preluat de la limbajul Self

oferit de PHP 5.4+

colecție de metode ce pot fi refolosite în cadrul altor clase

www.php.net/manual/en/language.oop5.traits.php

php: trăsături de clasă (traits)

Trait

considerat ca șablon (template C++) al unei clase

față de interfețe, oferă implementări ale metodelor, nu doar signaturile lor

astfel, se oferă suport pentru pseudo-moștenire multiplă

aspecte formale: scg.unibe.ch/research/traits

```
// trăsături (comportamente) asociate unor figuri geometrice 2D
trait Rotire {
 public function roteste ($unghi) { // implementează rotirea
trait Mutare {
 public function mutaLa ($x, $y) { // mută la alte coordonate
trait Colorare {
 public function coloreaza ($culoare) { // realizează colorarea
```

```
// clasa figurilor geometrice
abstract class Figura {
 public function deseneaza () {
  echo ('Am desenat ' . get_class());
class Dreptunghi extends Figura {
 // folosește trăsăturile dorite
 use Colorare, Mutare, Rotire; // poate fi colorat, mutat, rotit
 public function transforma () { // o transformare specifică
```

```
// clasa Cerc nu mai poate fi extinsă
final class Cerc extends Figura {
 // un cerc poate fi mutat și colorat
 use Mutare, Colorare;
 // declararea unei constante proprii
 const PI = 3.1415265;
 // specificarea unei metode
 public function calculeazaArie () {
```

php: trăsături de clasă (traits)

```
// instanţiem 2 figuri: un cerc şi un dreptunghi
$unCerc = new Cerc ();
$unDreptunghi = new Dreptunghi ();
$unCerc->deseneaza ();
$unCerc->roteste ();  // va cauza emiterea unei erori
$unDreptunghi->deseneaza ();
```

▶ Am desenat Cerc

PHP Fatal error: Call to undefined method Cerc::roteste() in /home/dMdWgn/prog.php on line 47

php: proprietăți speciale

O clasă are asociate proprietăți speciale ("magice") ce pot fi suprascrise

```
__construct ()
destruct ()
```

toString ()

_get ()

__set ()

altele la www.php.net/manual/en/language.oop5.magic.php

php: obiecte

Obiectele pot fi "clonate" via clone

Obiectele se pot compara folosind operatorul ===

php: obiecte

Funcții de manipulare a claselor și obiectelor get_class() va returna numele unui obiect, instanță a unei clase get_parent_class() furnizează clasa părinte din care provine un anumit obiect method_exists() testează dacă există o metodă pentru un anumit obiect specificat class_exists() testează existența unei clase is_subclass_of() determină dacă există o relație de moștenire dintre două clase

php: excepții

Similare celor din Java

try, catch, throw clasa Exception

detalii la www.php.net/manual/en/language.exceptions.php

Folosite pentru evitarea coliziunilor de nume și pentru efectuarea de *alias*-uri

declarare cu namespace (prima linie de program)

Folosite pentru evitarea coliziunilor de nume și pentru efectuarea de *alias*-uri

declarare cu namespace (prima linie de program)

exemplu: namespace Facebook; // Facebook SDK for PHP

de studiat și www.phptherightway.com/#namespaces

Folosite pentru evitarea coliziunilor de nume și pentru efectuarea de *alias*-uri

același spațiu de nume poate fi definit în fișiere multiple

pot exista ierarhii de (sub-)spații de nume

namespace Proiect\Modul\Submodul;

class GenSVG { ... };

referire cu

Proiect\Modul\Submodul\GenSVG

Folosite pentru evitarea coliziunilor de nume și pentru efectuarea de *alias*-uri

utilizare prin use (eventual specificând un alias)

use Proiect\Modul\Submodul;

Folosite pentru evitarea coliziunilor de nume și pentru efectuarea de *alias*-uri

utilizare prin use (eventual specificând un alias)

use Proiect\Modul\Submodul;

exemple concrete:

use Facebook\Authentication\AccessToken; use Illuminate\Foundation\Exceptions\Handler as ExceptionHandler;

Folosite pentru evitarea coliziunilor de nume și pentru efectuarea de *alias*-uri

construcțiile care nu aparțin niciunui spațiu de nume definit sunt considerate ale spațiului de nume global

Care sunt facilitățile vizând interacțiunea Web?

php: interacțiune web

```
Datele transmite de client (browser) se regăsesc
 în tablouri asociative predefinite (și globale):
        $_GET[] – datele transmise prin GET
       $_POST[] – datele transmise prin POST
         $_COOKIE[] – cookie-urile receptate
      $ REQUEST[] – datele primite de la client
     (conținutul lui $_GET, $_POST și $_COOKIE)
         $ SESSION[] – datele de tip sesiune
```

php: interacțiune web

Alte variabile globale utile:

\$_SERVER[]
oferă informații privind serverul Web

\$_SERVER['PHP_SELF'] indică numele *script*-ului PHP

\$_SERVER['REQUEST_METHOD']

\$_SERVER['HTTP_REFERER']

\$_SERVER['HTTP_USER_AGENT']

www.php.net/manual/en/reserved.variables.server.php

php: interacțiune web

Alte variabile globale utile:

\$_ENV[] – datele oferite de mediu (*environment*)

\$_FILES[] – datele despre fişierele primite prin *upload* www.php.net/manual/en/features.file-upload.php

vezi exemplul din arhiva aferentă prelegerii

```
<!-- un formular Web modelat în HTML -->
<form action="afiseaza.php" method="post">
    <input type="text" name="nume" />
    <input type="text" name="varsta" />
    <input type="submit" value="Trimite" />
</form>
<?php
   // programul afiseaza.php invocat prin POST
   if (!$_REQUEST["nume"])
    afiseaza ("Nu ați specificat numele!", "eroare");
   else
    afiseaza ("Numele este" . $_REQUEST["nume"]);
?>
```

fiecare nume de câmp din formular reprezintă o cheie a tabloului asociativ **\$_REQUEST[]** (în funcție de metoda HTTP, poate fi regăsit în **\$_GET** sau **\$_POST**)

php: sesiuni web

Managementul sesiunilor se poate realiza via funcțiile session_*() sau recurgând la clasa SessionHandler

Cum pot fi accesate bazele de date din PHP?

php: bd

Suport nativ pentru o multitudine de servere/tehnologii de baze de date:

```
MongoDB – clasele MongoDB MongoClient MongoCursor
MySQL / MariaDB – clasa mysqli
PostgreSQL – funcţiile pg_*()
SQLite – clasa SQLite3
etc.
```

conexiunile pot fi persistente

php: bd - mysql

```
Funcţii/metode pentru acces la MySQL/MariaDB conectare la server: mysql_connect (), mysql_pconnect () selectare (utilizare) bază de date: mysql_select_db () execuţia unei interogări: mysql_query () raportare de erori: mysql_errno (), mysql_error () preluarea rezultatelor într-un tablou: mysql_fetch_array () multe altele...
```

actualmente, **abordare depreciată** – eliminată în PHP 7

php: bd - extensia mysqli

Scop: acces usor și flexibil la MySQL/MariaDB din programele PHP5+

facilitează mentenabilitatea codului

compatibilitate cu API-ul MySQL

alternativă la funcțiile mysql_*()

documentații disponibile la www.php.net/mysqli

php: bd - extensia mysqli

Abordare procedurală sau orientată-obiect

Viteză mai mare de procesare

O mai bună securitate

php: bd - extensia mysqli

Metode importante:

```
inițierea unei conexiuni cu serverul MySQL – mysqli () interogări SQL – query (), prepare (), execute () procesarea răspunsului – fetch (), fetch_assoc () închiderea conexiunii – close () etc.
```

php: bd - exemplu

Pentru început, vom crea un cont MySQL care să asigure acces autentificat din programele PHP asupra bazei de date students:

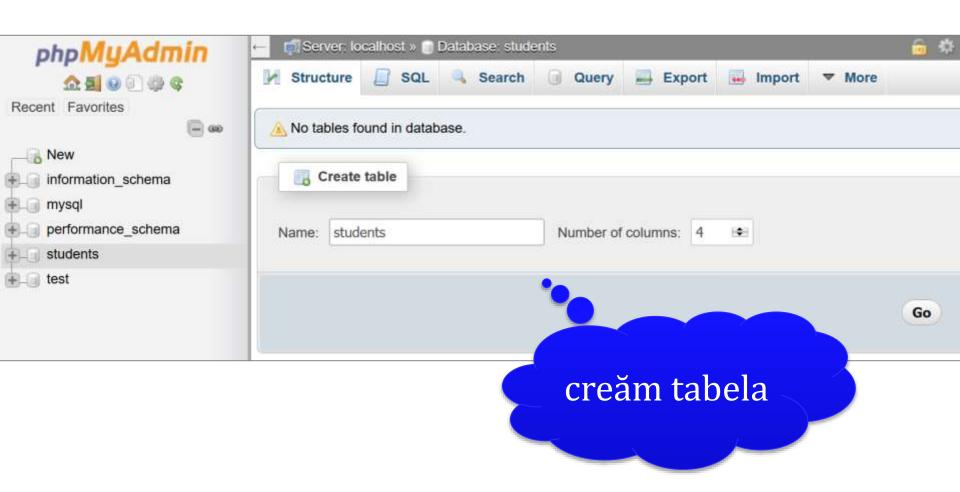
```
(infoiasi)$ mysql -u root mysql
mysql> GRANT SELECT, INSERT, UPDATE, DELETE, CREATE,
DROP ON students.* TO 'tux'@'localhost' IDENTIFIED BY
'p@r0la' WITH GRANT OPTION;
Query OK, 0 rows affected (0.11 sec)
```

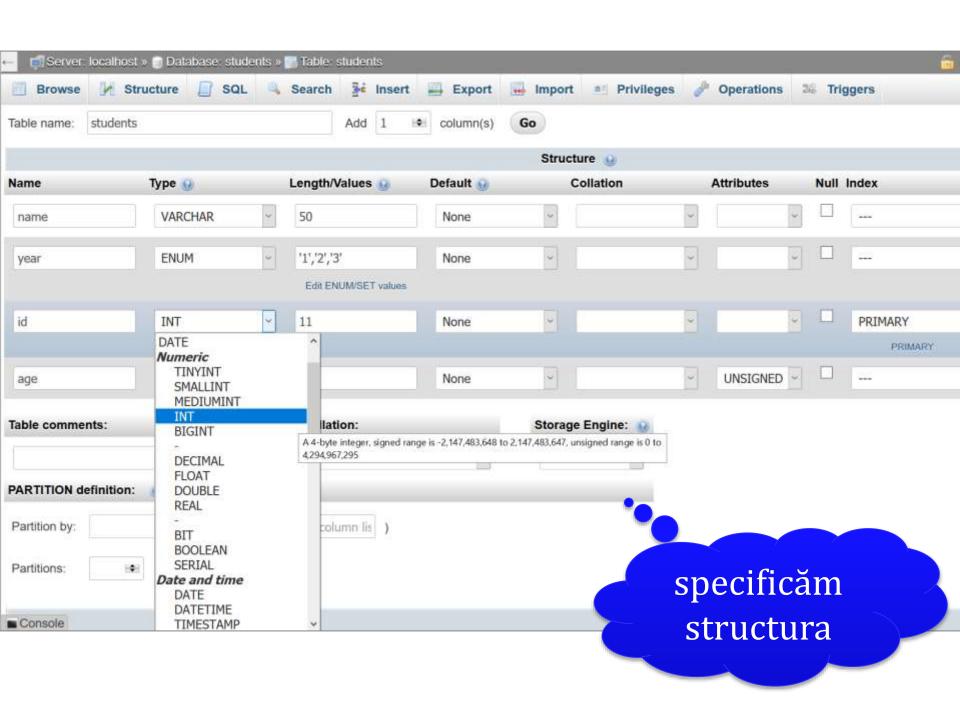
php: bd - exemplu

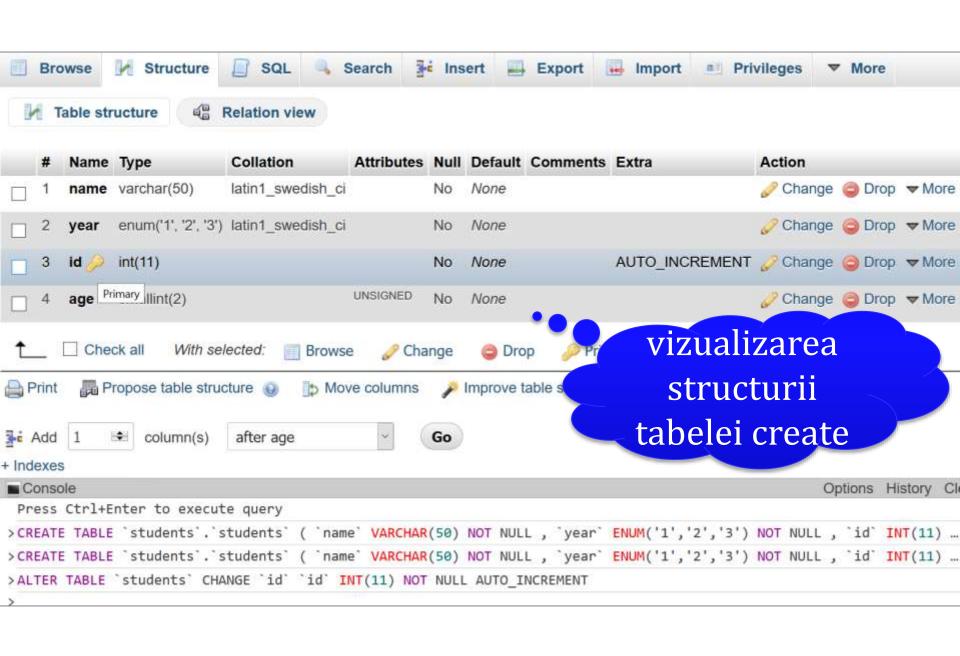
Folosind clientul mysql în linia de comandă sau PHPMyAdmin, creăm tabela students cu structura:

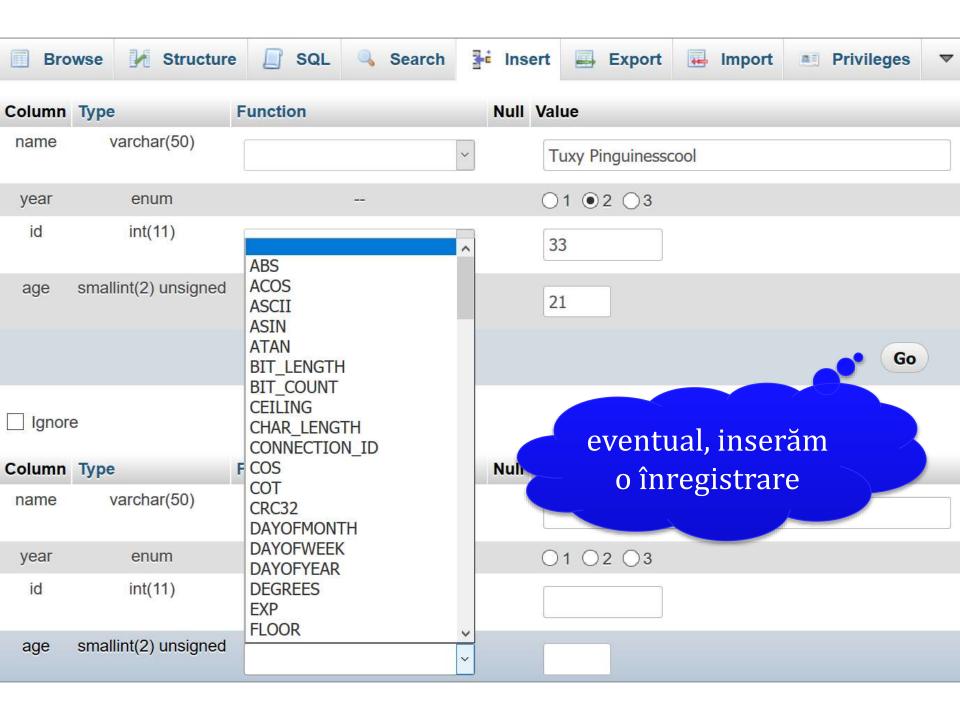
```
CREATE TABLE IF NOT EXISTS `students` (
    `name` varchar(50) NOT NULL default ",
    `year` enum('1','2','3') NOT NULL default '1',
    `id` int(11) NOT NULL auto_increment,
    `age` smallint(2) unsigned zerofill NOT NULL default '00',
    PRIMARY KEY (`id`)
) ENGINE=MyISAM DEFAULT CHARSET=latin1
AUTO INCREMENT=1;
```

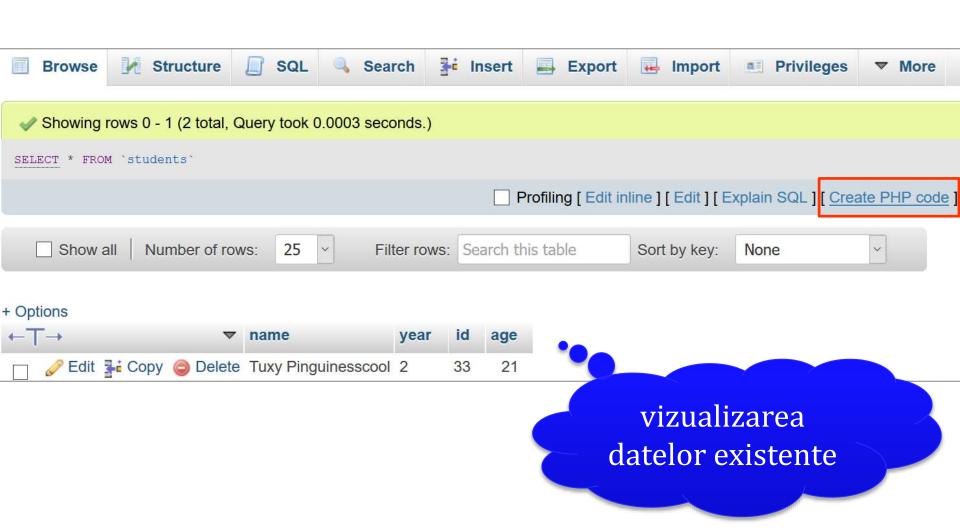
pentru administrare facilă, recurgem la instrumentul Web phpMyAdmin – www.phpmyadmin.net

php: bd - extensia mysqli

```
// instanțiem obiectul mysqli
$mysql = new mysqli ('localhost', 'tux', 'p@r0la', 'students');
if (mysqli_connect_errno ()) {
  die ('Conexiunea a eșuat...');
// formulăm o interogare și o executăm
if (!($rez = $mysql->query ('select name, year from students'))) {
  die ('A survenit o eroare la interogare');
```

php: bd - extensia mysqli

```
// instanțiem obiectul mysqli
$mysql = new mysqli ('localhost', 'tux', 'p@r0la', 'students');
if (mysqli_connect_errno ()) {
  die ('Conexiunea a eșuat...');
// formulăm o interogare și o executăm
if (!($rez = $mysql->query ('select name, year from students'))) {
  die ('A survenit o eroare la interogare');
                     Parola e dată "în clar"!
```

atenție la probleme de securitate ce pot surveni

php: bd - extensia mysqli

```
// generăm o listă numerotată cu datele despre studenți
// (cod HTML în stil spaghetti – practică nerecomandată!)
echo ('');
// rezultatele sunt disponibile într-un tablou asociativ
while ($inreg = $rez->fetch assoc ()) {
 // coloană a tabelei ≡ cheie a tabloului
  echo ('Studentul ' . $inreg['name'] .
          'este în anul'. $inreg['year']. '');
echo ('');
// închidem conexiunea cu serverul MySQL/MariaDB
$mysql->close ();
```

php: bd

În practică, se recurge la un strat de abstractizare a accesului la sistemul de stocare

DBAL – DataBase Abstraction Layer

abordare uzuală:

PDO (PHP Data Objects)

aspecte pragmatice în tutorialul phpdelusions.net/pdo

```
// datele de conectare la serverul de baze de date MySQL/MariaDB
host = '127.0.0.1';
$db = 'students';
$user = 'tux';
$pass = 'p@r0la'; // atenție: parola e specificată "în clar"!
$charset = 'utf8';
// stabilirea numelui sursei de date: DSN (Data Source Name)
$dsn = "mysql:host=$host;dbname=$db;charset=$charset";
// opțiuni vizând maniera de conectare
pt = [
  // erorile sunt raportate ca excepții
  PDO::ATTR ERRMODE => PDO::ERRMODE EXCEPTION,
  // rezultatele vor fi disponibile într-un tablou asociativ
  PDO::ATTR DEFAULT FETCH MODE => PDO::FETCH ASSOC,
  // conexiunea e persistentă
  PDO::ATTR PERSISTENT => TRUE
];
```

php.net/manual/en/book.pdo.php

```
// preluăm de la clientul Web anul de studii (implicit: 2)
$year = $_REQUEST['year'] ? $_REQUEST['year'] : 2;
try {
   $pdo = new PDO ($dsn, $user, $pass, $opt); // instanţiem un obiect PDO
  // pregătim comanda SQL parametrizată
  $sql = $pdo->prepare ('SELECT year, name, age FROM students)
                         WHERE year=? ORDER BY age');
  if ($sql->execute ([$year])) { // comanda SQL poate fi executată?
       while ($row = $sql->fetch()) { // ...preluăm fiecare înregistrare găsită
        // ...și o afișăm (coloana tabelei e cheie a tabloului asociativ)
        echo ''. $row['name'] . ' e în anul ' . $row['year'] . '';
} catch (PDOException $e) {
   echo "Eroare: ". $e->getMessage(); // mesajul excepției survenite
```

php: bd - extensia pdo

Un posibil rezultat oferit de execuţia programului PHP invocat via un URL precum http://profs.info.uaic.ro/~/busaco/php/pdo-test.php?year=2

Tuxy Pinguinesscool e în anul 2 Grace Hopper e în anul 2 Margaret Hamilton e în anul 2

> de studiat *script*-ul din arhiva aferentă prelegerii

php: bd

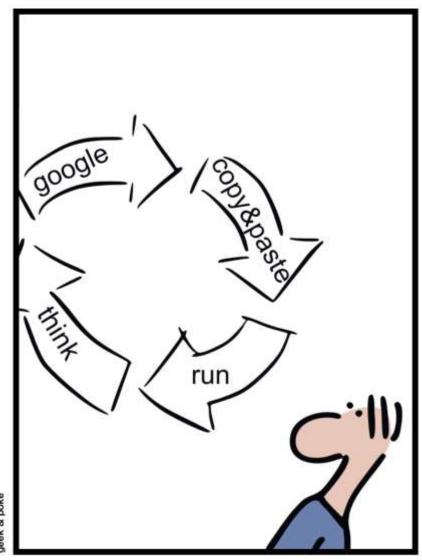
Uzual, peste DBAL se va putea folosi o soluție (*i.e. framework*, componentă, bibliotecă,...) de tip ORM – *Object-Relational Mapping*

exemple:

Doctrine – www.doctrine-project.org Propel – propelorm.org RedBeanPHP – redbeanphp.com

(în loc de) pauză

SIMPLY EXPLAINED

geek & poke

DEVELOPMENT CYCLE

Instrumente utile pentru dezvoltatorii Web?

Purgan Buraga • brotz-inforaic.ro/~brazo/

module ce extind funcționalitățile PHP: pear.php.net HTTP Internationalization

HTTP2, HTTP_FloodControl, HTTP Header2, HTTP OAuth, ... Image 3D, Image Barcode2, Image_Color2, Image_Graph, ...

Images

I18N UnicodeNormalizer, I18N UnicodeString

Documentation: <u>Support</u>		<u>Authentication</u> (5) courierauth, krb5, PAM, radius »	Benchmarking (4) DTrace, inclued, memprof, opencensus »
Downloads: Browse Packages Search Packages Download Statistics		Caching (13) APC, APCu, apcu bc, chdb »	<u>Configuration</u> (4) augeas, env, yaconf, zookeeper »
		Console (5) ncurses, newt, termbox, tvision »	<u>Database</u> (58) <u>cassandra</u> , <u>couchbase</u> , <u>CUBRID</u> , <u>daffodildb</u> »
		<u>Date and Time</u> (4) date time, <u>hrtime</u> , <u>timecop</u> , <u>timezonedb</u> »	Encryption (6) gnupg, libsodium, mcrypt, mcrypt filter »
		Event (5)	<u>File Formats</u> (16)
	PI	PECL (PHP Extension Community Library)	
		extensii oferite de terți: pecl.php.net	
•		HTML (2) html parse, tidy	HTTP (5) apfd, json post, pecl http, txforward »
		Images (13) cairo, cairo wrapper, framegrab, FreeImage »	<u>Internationalization</u> (8) <u>cld, fribidi, gender, idn</u> »
		<u>Languages</u> (8) <u>handlebars, lua, mustache, perl</u> »	<u>Logging</u> (1) <u>SeasLog</u>
		Mail (3) mailparse, POP3, vpopmail	<u>Math</u> (6) big int, geospatial, hdr histogram, lapack »
		Multimedia (5) Audio, ecasound, ming, opengl »	Networking (35) amqp, apn, ares, cvsclient »
		Numbers (1) Bitset	Payment (6) coin acceptor, cybercash, cybermut, mcve »

Facilități:

MV* și diverse șabloane de proiectare

acces la baze de date (ORM, DAO, ActiveRecord,...)

validare și filtrare a datelor de intrare

autentificare + controlul accesului

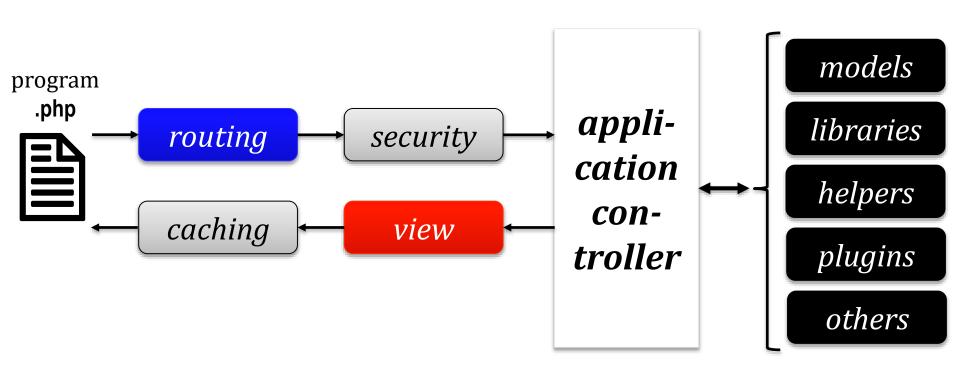
management de *cookie*-uri și sesiuni Web

Facilități:

machete de prezentare a datelor – *templating*suport pentru performanță – i.e. *caching*transfer asincron de date (Ajax, WebSocket)
suport pentru servicii Web și API-uri REST

extensibilitate – e.g., module create de programator

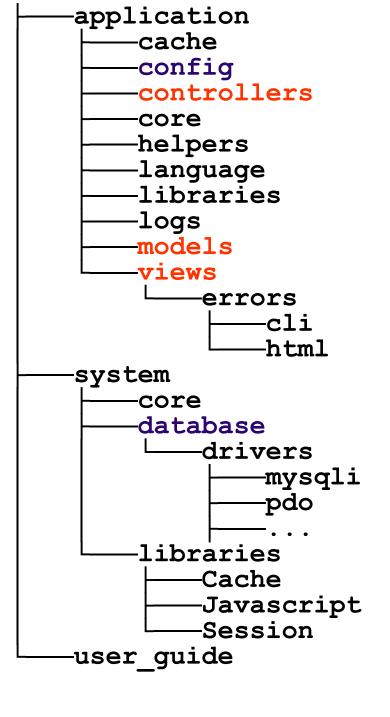
fluxuri de activități realizate de un framework Web

```
CakePHP - cakephp.org
  CodeIgniter - www.codeigniter.com
       FuelPHP - fuelphp.com
    Kohana - kohanaframework.org
        Laravel - laravel.com
           Nette – nette.org
      Phalcon - phalconphp.com
  PRADO – www.pradoframework.net
       Symfony - symfony.com
      Yii – www.yiiframework.com
Zend Framework - framework.zend.com
```

avansat

structura de directoare a unei aplicații Web dezvoltate cu un *framework* axat pe MVC

CodeIgniter codeigniter.com/docs

instrumente: micro-framework-uri

Un micro-*framework* reprezintă un cadru de lucru Web minimalist

instrumente: micro-framework-uri

Un micro-*framework* reprezintă un cadru de lucru Web minimalist

nu include facilități sofisticate

deseori, focalizat asupra unui singur aspect vizând dezvoltarea Web – *e.g.*, crearea unui API, microserviciu,..

instrumente: micro-framework-uri

Expressive – zendframework.github.io/zend-expressive/
Fat-Free – fatfreeframework.com
Flight – flightphp.com
Lumen – lumen.laravel.com
Slim – www.slimframework.com
Silex – silex.sensiolabs.org

instrumente: pachete

Managementul dependențelor dintre biblioteci și pachete

Composer getcomposer.org

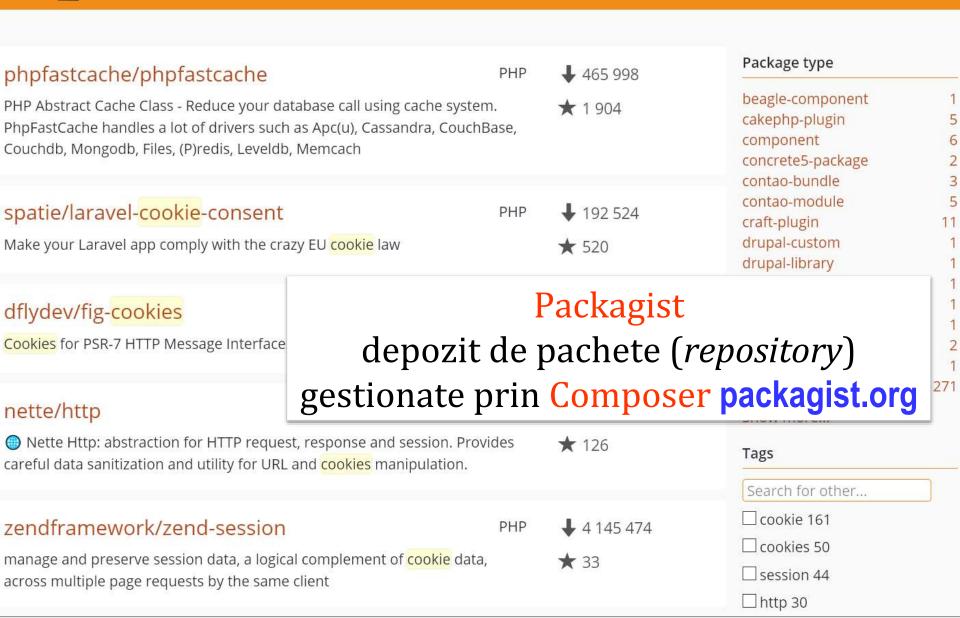
www.phptherightway.com/#dependency_management

cookie

avansat

Packagist is the main Composer repository. It aggregates public PHP packages installable with Composer.

instrumente: medii de dezvoltare

Medii pre-configurate pentru dezvoltare Web server Web + PHP + server(e) de baze de date + utilitare

Apache + PHP7 + MySQL/MongoDB + Perl/Python + ... **AMPPS**

> www.ampps.com **XAMPP**

www.apachefriends.org oferă inclusiv suport pentru diverse configurări de sisteme Web (extensii) https://www.apachefriends.org/add-ons.html

Applications

Install your favorite apps on top of XAMPP. Bitnami provides a free all-in-one tool to install Drupal, Joomla!, WordPress and many other popular open source apps on top of XAMPP.

Blog

Joomla! CMS

CMS Made Simple CMS

Drupal CMS

MediaWiki Wiki

PrestaShop e-Commerce

Moodle eLearning

ownCloud Media sharing

SugarCRM CRM

Magento e-Commerce

Zurmo CRM

TestLink Continuous Integration

Download WinNMP Installer - downloads 9k/month Latest Version: 18.10 (updated 5 days ago)

WinNMP - Nginx MariaDB Redis Php 7 development stack for Windows

A lightweight, fast and stable server stack for developing php mysql applications on windows, based on the excellent webserver Nginx. A lighter alternative to XAMPP and WAMP, with Composer, Adminer, LetsEncrypt certificates, WinSCP, multiple PHP versions, projects and virtual servers.

Current Package contains:

Nginx + PHP7 + MariaDB + Redis + unelte de administrare WinNMP - winnmp.wtriple.com

- Nginx 1.15.5 web server
- MariaDB 10.3.9 database server, mysql 5.5.5 replacement (32/64bit)
- Redis 4.0 Cache/NoSql, memcached alternative (64bit)
- Php 5.6.38 & PHP 7.0.32 & PHP 7.2.10 scripting language (32/64bit)
- XDebug, GeoIP, Gender PHP Extensions
- WinSCP SFTP client
- HTTPS using free LetsEncrypt certificates
- Composer dependency manager for php
- Adminer web based database manager

medii de dezvoltare (și pentru) PHP "în nori" AWS Cloud9, Codenvy, Koding, Nitrous,...

instrumente: execuție online

Editarea și execuția online a programelor PHP

Ideone – ideone.com PhpFiddle – phpfiddle.org

```
PhpFiddle
                   Code-Space # Window @ Resources & Links OPHP -r <code>
      New New Folder Save As C Update
                                              · Edit
                                                                                   ▼ Analyze
                                                                                               - Export
                                                                         Edit
            <?php
             1 * *
                                                                           Undo Ctri-Z
             * PDO MySQL initial code
                                                                         Redo Ctrl-Y
            * User permissions of database
             * Create, Alter and Index table, Create view, and Select
Ö
                                                                                                     le data
                                                                         Select all Ctrl-A
                                 PhpFiddle
            * @package
            * @link
                             http://phpfiddle.org
                                                                         Autoformat Selected Alt-Q
            * @since
                                  2012
      11
                                                                         Increase indent Ctrl-1
      12
            require once "dBug!.php";
                                                                         Decrease indent Ctrl-[
      13
            require "util/public db info.php";
      14
            $connect = new PDO($dsn, $user name, $pass word);
      15
            //get all tables in the database
                                                                         PHP autocomplete Alt-1
            //$sql = "SHOW TABLES";
      16
                                                                         JavaScript autocomplete Alt-2
      17
            //get column information from a table in the database
            //$sql="SELECT COLUMN KEY, COLUMN NAME, COLUMN TYPE FRO
                                                                         MySQL autocomplete Alt-3
                                                                                                     WHERE TABLE NAME
      19
            //SQL statement for a table data
                                                                         ¡Query v3.0 autocomplete Alt-4
            $sql = "SELECT * FROM books WHERE id <= 10";
      20
      21
            $result = $connect->prepare($sql);
60
                                                                         Comment HTML code
            //bind parameter(s) to variable(s)
            //$result->bindParam( . . . );
      23
                                                                         Uncomment HTML code
      24
            $status = $result->execute();
      25
            //Next line is same with code from line 29 to 34 for one came query
      26
            //$result = $connect->query($sql);
      27
            if (($status) && ($result->rowCount() > 0))
      28
                 $results = array();
      29
                 //convert query result into an associative array
      31
                 while ($row = $result->fetch(PDO::FETCH ASSOC))
      32
                     $results[] = $row;
      33
      34
```


instrumente: documentare

Generarea automată a documentației unei aplicații

```
ApiGen – www.apigen.org
Daux – daux.io

phpDocumentor – www.phpdoc.org
phpDox – phpdox.de
Sami – github.com/FriendsOfPHP/Sami
```

github.com/ziadoz/awesome-php#documentation

instrumente: documentare

Marcaje (adnotări) speciale în comentariile PHP:

@author

@category

@version

@copyright

@license

@see

@todo

@since

@deprecated

@var

@global

@method

@package

@subpackage

@param

@return

@throws

@inheritdoc

@example

@source

@uses

@used-by

@link

@internal

@property

@property-read

@property-write

docs.phpdoc.org/references/phpdoc/

instrumente: analiza codului

Analiza statică a codului-sursă PHP

pentru descoperirea de greșeli de programare (*bugs*), verificarea adoptării unor stiluri de redactare (*coding standards*), corectare automată (*fixers*), determinarea de metrici (*metrics*): complexitate, linii de cod,...

github.com/exakat/php-static-analysis-tools

avansat

instrumente: analiza codului

```
Detected violations with PSR2 standards

FOUND 6 ERROR(S) AFFECTING 4 LINE(S)

5 | ERROR | Whitespace found at end of line
8 | ERROR | Inline control structures are not allowed
8 | ERROR | Whitespace found at end of line
10 | ERROR | Whitespace found at end of line
13 | ERROR | Expected 1 blank line at end of file; 0 found
13 | ERROR | A closing tag is not permitted at the end of a PHP file
```

PSR – PHP Standards Recommendations

Basic Coding Standard, Coding Style Guide, Logger Interface, Autoloading Standard, Caching Interface, HTTP Message Interface, Hypermedia Links etc. www.php-fig.org/psr/

instrumente: testare

atoum – atoum.org

Codeception – codeception.com

ParaTest – github.com/brianium/paratest

Peridot – peridot-php.github.io

PHPUnit – phpunit.de

SimpleTest – github.com/simpletest/simpletest

instrumente: testare

Profiling – analizarea și raportarea fragmentelor de cod care se execută lent

PhpBench – github.com/phpbench/phpbench
Tracy – tracy.nette.org
Xdebug extension for PHP – xdebug.org/docs/profiler
XHGui (bazat pe XHProf) – github.com/perftools/xhgui
Z-Ray – www.zend.com/en/products/server/z-ray

github.com/ziadoz/awesome-php#debugging-and-profiling

instrumente: integrare continuă

CircleCI – circleci.com
PHPCI – www.phptesting.org
Sismo – sismo.sensiolabs.org

instrumente: acceleratoare

Caching pentru fișiere sursă sau opcode-uri + altele

Zend Opcache – integrat în PHP 5.5+ php.net/manual/en/book.opcache.php

de asemenea, de experimentat:

APCu (*Alternative PHP Cache* + *User Cache*)

Windows Cache for PHP

extensii

Hack (Facebook, din 2014) limbaj de programare pentru HHVM, extinzând PHP

scop: creșterea productivității dezvoltatorului Web

facilități: tipuri de date explicite (*type annotations*), *generics*, expresii λ, colecții (Vector, Map, Set, Pair), tuple, programare asincronă (async) și altele

hacklang.org

critici majore

mulți ani: lipsa unei specificații formale a limbajului actualmente: github.com/php/php-langspec

inconsistență – e.g., foreach, nume de funcții predefinite

lipsa suportului nativ pentru Unicode (exceptând PHP 7)

lipsa suportului nativ pentru *multi-threading,* însă posibil via extensii ca pthreads

eev.ee/blog/2012/04/09/php-a-fractal-of-bad-design/ www.quora.com/Criticism-of-PHP

PHP Sadness

Order of arguments (array/string search)

« Previous Sadness

Sadness Index

Next Sadness »

Decide on an argument order!

```
int strpos ( string $haystack , mixed $needle [, int $offset= 0 ] )
string stristr ( string $haystack , mixed $needle [, bool $before_needle = false ] )
bool in_array ( mixed $needle , array $haystack [, bool $strict ] )
mixed array_search ( mixed $needle , array $haystack [, bool $strict ] )
```

Significance: Consistency

Language consistency is very important for developer efficiency. Every inconsistent language feature means that developers have one more thing to remember, one more reason to rely on the documentation, or one more situation that breaks their focus. A consistent language lets developers create habits and expectations that work throughout the language, learn the language much more quickly, more easily locate errors, and have fewer things to keep track of at once.

PHP Sadness - phpsadness.com

critici majore

În PHP se pot ușor crea aplicații ce "adoptă" *anti-pattern-*ul *Spaghetti Code*

```
<h1>My Users <a class="btn btn-primary" href="new_user.php" role="button">New User</a></h1>
interfața
   (tr>
      Id
                                                                                Web
      Name
      Age
                                                                              HTML
      Email
      Action
   (/tr>
                                        PHP pentru acces
   <?php
   // Get all users
                                          la date via SQL
   $stmt = $dbh->prepare("SELECT * FROM users");
   $stmt->setFetchMode(PDO::FETCH ASSOC);
                                            și procesări
   if ($stmt->execute()) {
      while ($row = $stmt->fetch()) {
         ?>
         (tr>
            <?php echo $row['id']; ?>
                                                  PHP pentru
            <?php echo $row['name']; ?>
            <?php echo $row['age']; ?>
                                           prezentarea datelor
            <?php echo $row['email']; ?>
            <div class="btn-group" role="group" aria-label="...">
                  <a href="edit.php?id=<?php echo $row['id']; ?>" class="btn btn-default btn-sm">Edit</a>
                  <a href="index.php?delete=<?php echo $row['id']; ?>" class="btn btn-default btn-sm">Delete</a>
               </div>
            (/tr>
         <?php
```

studiu de caz: Wikipedia

Main page Contents Featured content Current events Random article Donate to Wikipedia Wikimedia Shop

Interaction

Help About Wikipedia Community portal Recent changes Contact page

Tools

What links here Related changes Upload file Special pages Permanent link Page information Wikidata item Cite this page

Article Talk

Read

Edit View history

Search

World Wide Web

From Wikipedia, the free encyclopedia

"WWW" and "The web" redirect here. For other uses of WWW, see WWW (disambiguation). For other uses of web, see Web (disambiguation).

The World Wide Web (WWW, W3) is an information system of interlinked hypertext documents that are accessed via the Internet.[1] It has also commonly become known simply as the Web. Individual document pages on the World Wide Web are called web pages and are accessed with a software application running on the user's computer, commonly called a web browser. Web pages may contain text, images, videos, and other multimedia components, as well as web navigation features consisting of hyperlinks.

Tim Berners-Lee, a British computer scientist and former CERN employee, [2] is considered the inventor of the Web. On 12 March 1989,[3] Berners-Lee wrote a proposal for what would eventually become the World Wide Web. [4] The 1989 proposal was meant for a more effective CERN communication system but Berners-Lee eventually realised the concept could be implemented throughout the world. [5] Berners-Lee and Belgian computer scientist Robert Cailliau proposed in 1990 to use hypertext "to link and access information of various kinds as a web of nodes in which the user can browse at will", [6] and Berners-Lee finished the first website in December of that year. [7] The first test was completed around 20 December 1990 and Berners-Lee reported about the project on the newsgroup alt. hypertext on 7 August 1991.[8]

Contents [hide]

- 1 History
- 2 Function
 - 2.1 Linking

studiu de caz: wikipedia

Scop: oferirea de conținut deschis
via o suită de aplicații Web colaborative – wiki-uri

Wikipedia Foundation
menține și Wiktionary, Wikinews, Wikibooks, Wikiquote, Wikisource, Wikiversity, Wikispecies, Wikimedia Commons, Wikidata, Wikivoyage en.wikipedia.org/wiki/Wikimedia_Foundation

studiu de caz: wikipedia

MediaWiki – sistemul wiki utilizat pentru toate serviciile implementat în PHP (~70%) + JavaScript (~30%) MariaDB (soluția principală de stocare) ImageMagick, DjVu, TeX, rsvg, ploticus etc. (pentru procesare de conținuturi grafice în MediaWiki) Apache HTTP Server + NGINX (servere Web)

se oferă inclusiv un API destinat dezvoltatorilor Web: www.mediawiki.org/wiki/API:Main_page

studiu de caz: wikipedia

asigurarea performanței:

Varnish (proxy + caching pentru conținut HTML)

Memcached (caching interogări asupra bazelor de date)

Elasticsearch (căutare textuală - implementare Java)

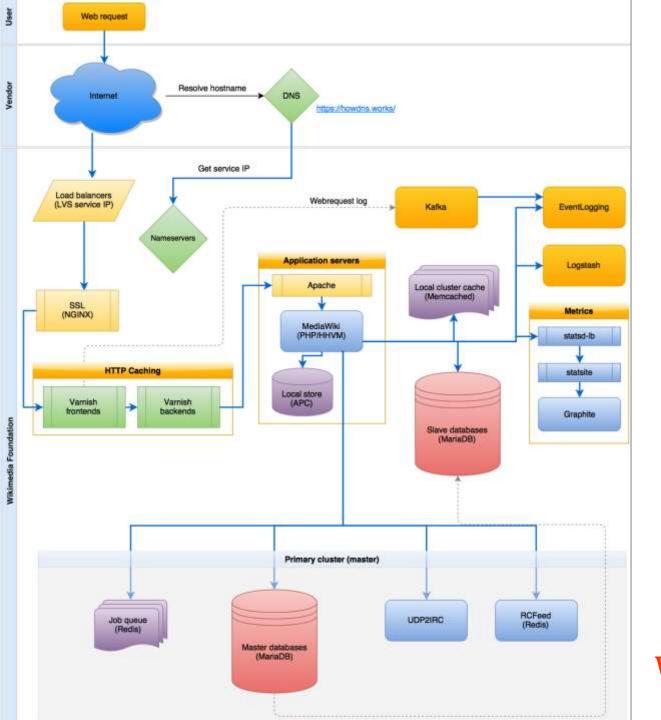
Swift (stocare redundantă distribuită de la OpenStack)

gdnsd (soluție C++ pentru DNS)

Linux Virtual Server – LVS (load balancing)

Debian / Ubuntu Server (sisteme de operare)

meta.wikimedia.org/wiki/Wikimedia_servers

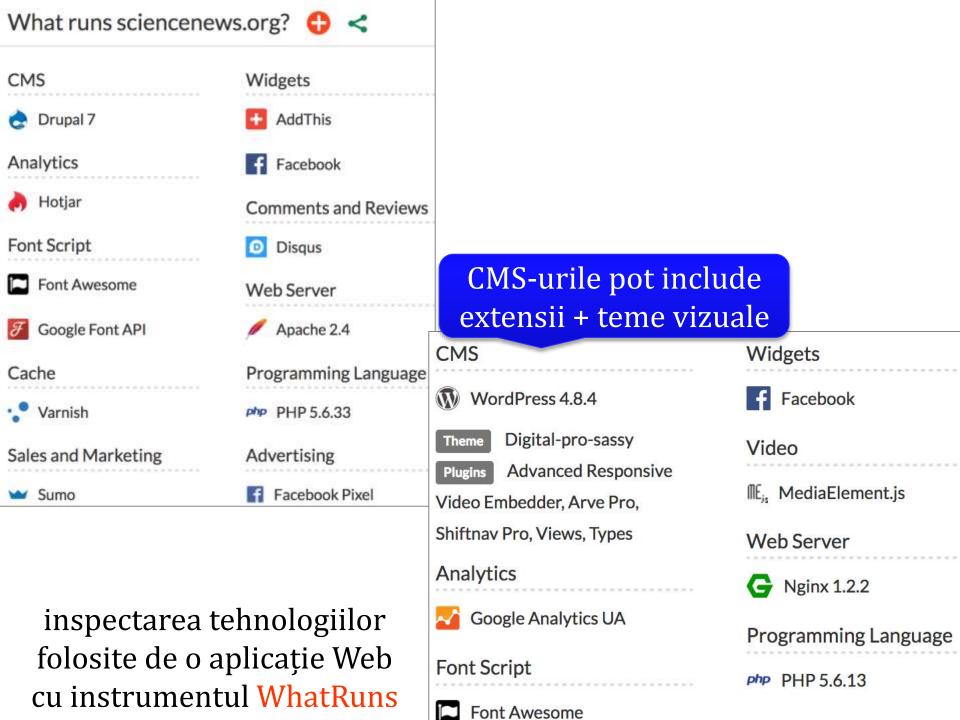

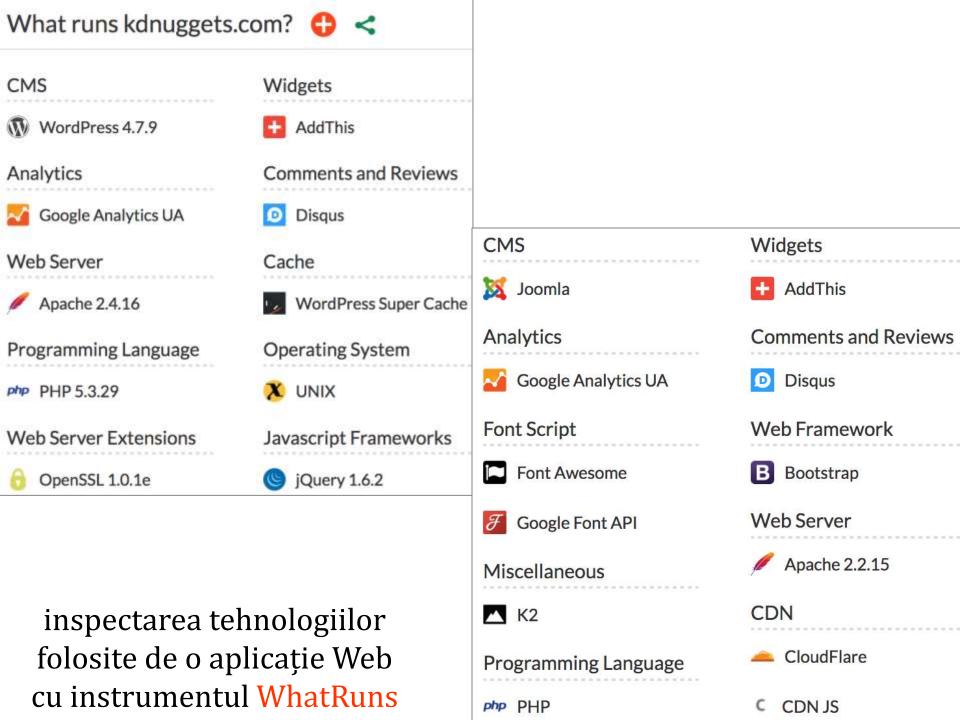
infrastructura Wikipedia (2015)

Numeroase situri Web recurg la sisteme de management al conținutului (CMS – Content Management System) concepute în PHP

generale:

Drupal, Joomla, WordPress etc.

Numeroase situri Web recurg la sisteme de management al conținutului (CMS – Content Management System) concepute în PHP

de tip wiki:

DokuWiki, MediaWiki, pmWiki etc.

Numeroase situri Web recurg la sisteme de management al conținutului (CMS – Content Management System) concepute în PHP

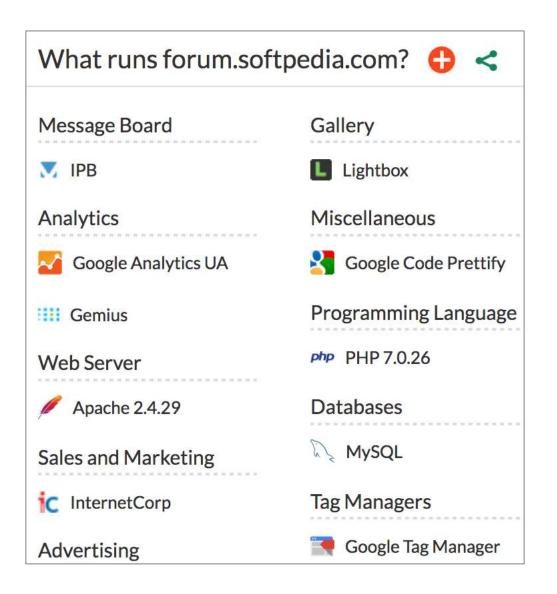
specifice comerțului electronic:
Magento, OpenCart, PrestaShop,...

CMS	Widgets	CMS	Widgets
PrestaShop	Facebook	Magento 2	f Facebook
Hosting Panel	Google Plus	Analytics	Font Script
O Plesk	Y Twitter	Google Analytics UA	1 Typekit
Issue Tracker	Analytics	Web Framework	Web Server
Bugherd	Google Analytics UA	ZURB Foundation	G Nginx 1.2.1
Web Server	Font Script	Programming Language	Advertising
Apache 2.4.29	Google Font API	Php PHP 5.3.29	Facebook Pixel
Advertising	Programming Language	Tag Managers	Communication
Twitter Ads	Php PHP 5.6.33	Google Tag Manager	Zendesk Chat

inspectarea tehnologiilor folosite de o aplicație Web cu instrumentul WhatRuns

Numeroase situri Web recurg la sisteme de management al conținutului (CMS – Content Management System) concepute în PHP

facilitând discuții online (message board, forum Web): bbPress, esoTalk, phpBB,...

inspectarea tehnologiilor folosite de o aplicație Web cu instrumentul WhatRuns

rezumat

privire generală asupra PHP

caracterizare, facilități, instrumente, exemple

```
<event uri="https://stagiipebune.ro/">
  <name xml:lang="ro">Stagii pe Bune</name>
  <year>2019
</event>
<participant>
  <name uri="mailto:tux@info.uaic.ro">
     Tuxy Pinguinnesscool</name>
  <year kind="Bachelor">2</year>
```

episodul viitor:

</participant>

un model de date pentru Web: familia XML